

Rautavaaran kunnan hakeminen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin

Hyvltk 01.10.2025 § 81
280/00.01.02/2025

Valmistelija

Hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori Annukka Jäntti-Ciprian
Kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö Erik Räsänen

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Kaikki kunnat voivat hakea mukaan malliin. Malli tarjoaa systemaattisia työkaluja ja rakenteita, joiden avulla lasten ääni tulee kuulluksi ja huomioiduksi päätöksenteossa entistä paremmin. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen.

Suomen UNICEFilla on mahdollisuus ottaa muutamia uusia kuntia vuoden 2026 alusta mukaan Lapsiystävällinen kunta -malliin. Haku malliin on auki 20.3.–31.10.2025.

Suomen UNICEF valitsee kunnat mukaan seuraavien kriteerien perusteella:

- Haun muodollisten ehtojen tulee täyttyä ohjeiden mukaisesti.
- Kunnan hakulomakkeella osoittama motivaatio ja tarve yhteiselle kehittämistyölle.
- Valmius vaativaan ja pitkäjänteiseen kehittämistyöhön.
- Kunta sijaitsee manner-Suomen alueella.
- Mukaan valitaan mahdollisimman monipuolisesti erilaisia kuntia, esimerkiksi sijainnin ja kunnan koon osalta.

UNICEF ilmoittaa kuntavalinnoista joulukuussa 2025 hakulomakkeessa nimetyille kunnan koordinaattorille tai yhteyshenkilölle sekä kunnan kirjaamoon.

Jos kunta pääsee mukaan malliin, kehittämistyö alkaa UNICEFin vetämällä alkukoulutuksella kunnan Lapsiystävällinen kunta -koordinaatioryhmälle. Sen jälkeen alkaa varsinainen kehittämistyö, jonka pohjana on nykytilan kartoitus, jolla arvioidaan lapsen oikeuksien toteutumisen nykytilanne kunnassa. Kehittämistyön tavoitteet ja toimenpiteet seuraaville kahdelle vuodelle pohjautuvat nykytilan kartoitukseen, ja ne kirjataan ylös toimintasuunnitelmaan.

UNICEF kulkee kunnan rinnalla koko Lapsiystävällinen kunta -prosessin ajan. Seurantatapaamisissa kunta ja UNICEF tarkastelevat yhdessä kehittämistyön etenemistä. Arviointitapaamisessa käydään läpi työn tulokset.

Onnistunut työ palkitaan Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksella. Tunnustuksen jälkeen Lapsiystävällinen kunta -työ kunnassa jatkuu.

Lapsiystävällinen kunta -malli itsessään on täysin maksuton, mutta malliin osallistumiseen ja sen kriteerien täyttämiseen kuuluu käyttää kunnan henkilöstön työaikaa. Eniten työaikaa kuluu hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattorilla, jota esitetään Lapsiystävällinen kunta -koordinaattoriksi.

Lapsiystävällinen kunta -malli auttaa kuntaa tukemaan lasten osallisuutta ja

hyvinvointia. Lapsiystävällisyys on paitsi oikeudellisesta ja inhimillisestä näkökulmasta oikein, myös kannattava investointi kestävään tulevaisuuteen. Jos kunta pääsee mukaan malliin, mallissa mukana oleminen edistää positiivista kuntakuvaa.

Lisätietoja Lapsiystävällinen kunta -mallista UNICEFin verkkosivuilla: <https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/lasten-aani-kuuluviin-joka-kunnassa>

Liitteet ja oheismateriaali	EVA-arviointilomake Lapsiystävällinen kunta -malli
Vaikutusten arviointi	Oheismateriaalina.
Esittelijä	Kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö Erik Räsänen
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta esittää, että kunnanhallitus päättää, että: 1. Rautavaaran kunta hakee mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin. 2. Alustavaksi Lapsiystävällinen kunta -koordinaattoriksi nimetään hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori. 3. Koordinaatioryhmäksi nimetään HYTE-työryhmä. Koordinaatioryhmässä tulee olla edustettuina kunnan kaikki eri toimialat sekä lasten ja nuorten edustaja/edustajia, joten ryhmään kutsutaan tarvittaessa mukaan myös tekninen johtaja, hallintojohtaja, kunnanjohtaja, yhtenäiskoulun oppilaskunnan edustaja(t) sekä nuorisovaltuuston edustaja. 4. Hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö valtuutetaan vastaamaan hakemuksen kysymyksiin kunnan puolesta.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.